

STICHTING PLATFORM APPÈL KERK EN ISRAËL

om stem te geven aan de kerkelijke opdracht tot onopgeefbare
verbondenheid met het volk Israël

Kinlozen 47 – 2152 XB Nieuw-Vennep
info@appelkerkenisrael.nl / www.appelkerkenisrael.nl
Tel.0252-67.2257

Nieuwsbrief 22, april 2015

Inleiding

Het is ons opnieuw een genoegen u via een nieuwe Nieuwsbrief op de hoogte te stellen van onze activiteiten die zich steeds verder uitbreiden.

Onderwerpen uit deze brief

In deze brief willen wij uw aandacht vragen voor onder andere:

- Geslaagde Landelijke Dag op DV 2 maart a.s. in Nijkerk;
- *Reacties op nieuw project voor steun aan Palestijnse christenen;*
- Permanente educatie predikanten;
- *Overlijden dr. Coos Schoneveld;*
- Reizen voor voorgangers en andere geïnteresseerden naar Israël;
- *Onze vernieuwde website*

Leden Stuurgroep Platform

(alfabetische volgorde)

Ds. Dick van Arkel, Castricum
Ds. Marja van den Beld, Vught
Ds. Elly Hessel, Utrecht
Meindert Leerling, Bergambacht
Ds. Menno Leistra, Steenderen
Ds. Hans Vermeulen, Nieuw-Vennep
Drs. Kees de Vreugd, Nijkerk

Landelijke Dag wordt herhaald

De Landelijke Dag die het Platform in samenwerking met de Provinciale Commissie Kerk en Israël Zuid-Holland op 2 maart in Nijkerk heeft georganiseerd is geslaagd en werd door de deelnemers zeer gewaardeerd. Voor herhaling vatbaar was de algemene conclusie. De dag bleek voor tientallen mensen aan de basis van de PKN in een behoefte te voorzien: Bijbelse voorlichting, bemoediging en praktische instructie hoe handen en voeten te geven aan de onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël. De opkomst was verrassend groot en had nog groter kunnen zijn als op die 2de maart er geen enorme treinstoring in Utrecht was geweest. Enkele deelnemers kwamen daardoor veel te laat en anderen die zich wel hadden aangemeld hebben Nijkerk niet kunnen bereiken.

Het thema van de dag was: **Vergeeten is ballingschap** (*Baäl Shem*): onopgeefbaar verbonden in de praktijk.

Dr. H. (Henk) Vreekamp uit Epe sprak over de Bijbelse motieven om als christenen onopgeefbaar verbonden te zijn met het volk Israël, zoals in de kerkorde van de PKN is bepaald. Vreekamp sprak ook over een meervoudige verbondenheid met andere christenen, zo ook de Palestijnse christenen. Maar dat kan alleen op het fundament van de onopgeefbare en unieke verbondenheid met Israël. De God van hemel en aarde laat zich volgens Vree-kamp op aarde kennen als de God van Israël.

Maak scholen warm jaarlijks een les te laten verzorgen voor iemand uit de Joodse gemeenschap, zei *opperrabbin Benyomin Jacobs* toen hem werd gevraagd een voorbeeld te geven om antisemitisme te bestrijden. Jacobs onderstreepte de waardering voor de steun van christenen aan het Joodse volk. Christenen en Joden staan naar zijn mening samen voor de zeven Noachitische geboden om de goddeloosheid te bestrijden. En hij gaf iedereen als tip: beantwoordt onverschilligheid altijd met een glimlach.

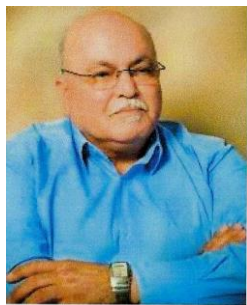
Lenny van der Linden, voorzitter van de Provinciale Commissie Kerk en Israël Zuid-Holland maakte duidelijk hoe belangrijk het is om aan de basis van de Protestantse Kerk de liefde voor het volk Israël tot uitdrukking te brengen. Laat de politieke situatie en het Israëlisch/Palestijns conflict daar buiten. Dat moet in andere bijeenkomsten worden gesproken. Zij gaf een serie praktische suggesties om daaraan in de plaatselijke gemeente handen en voeten te geven. Ze zijn aan het eind van deze Nieuwsbrief voor iedere belangstellende als aanhangsel toegevoegd.

Aan het eind van de dag is steekproefsgewijs een enquête gehouden over de beoordeling van de dag en het geboden programma. Vrijwel unaniem werd gemeld dat de dag voor herhaling vatbaar is.

Op grond van die ervaringen tijdens deze Landelijke Dag heeft het Platform inmiddels besloten volgend jaar opnieuw een Landelijke Dag te organiseren. In de volgende Nieuwsbrief hopen we daar nadere mededelingen over te kunnen doen.

De stichting Platform
Appèl Kerk en Israël
wordt door de Belastingdienst erkend als
een Algemeen Nut
Beogende Instelling.

Waardering en kritiek steun Seeds of Hope

Met genoegen hebben we in onze vorige Nieuwsbrief kunnen melden, dat Kerk in Actie naast hulp aan Sabeel nog een ander project van Palestijnse christenen gaat steunen. Dat betreft het project Seeds of Hope in Jeruzalem dat wordt geleid door de voormalige PLO-er Tass Saada (*zie foto*), schrijver van het boek 'Arafat was mijn held'.

Dat besluit dat Kerk in Actie op initiatief van het Platform Appèl Kerk en Israël heeft genomen is zowel positief als negatief ontvangen. Van diverse kanten werd ons gemeld wat men blij is met dit alternatief en waardering heeft voor het initiatief van het Platform, maar er kwam ook kritiek. Met name van de organisaties 'Vrienden van Sabeel' en 'Kairos Palestina'. Er ging op 23 februari een brief 'op poten' naar het Moderamen van de PKN waarin verontwaardiging werd uitgesproken over het besluit van Kerk in Actie om Seeds of Hope te steunen. Dat zou niet sporen met het beleid zoals dat is vastgelegd in de IP-nota. Er worden drie wat men noemt bedenkingen opgesomd tegen het besluit van Kerk in Actie:

- a. De keus staat haaks op de principiële uitgangspunten in de IP-nota 2008;
- b. De manier waarop deze keus is gemaakt, schaadt ernstig de relatie van onze kerk met Palestijnse kerken;
- c. Daarbij schrikken we van de motivatie die op de website wordt genoemd om dit project te steunen.

Die drie punten worden nader uitgewerkt en aan het slot van de brief worden termen als 'slag in het gezicht' en 'verbijstering om de keus' genoemd.

Op 11 maart reageerden dr. Arjan Plaisier, scribe van het Moderamen en drs. R. Natua als hoofd Internationaal Programma KiA. Men zegt het jammer te vinden dat de Vrienden van Sabeel en Kairos Palestina geschrokken zijn van de keus voor Seeds of Hope. Volgens Plaisier en Nauta past het project in het beleid dat in de IP-nota is vastgelegd. 'Zoals u weet kenmerkt ons partnernetwerk zich doordat zij bouwen aan bruggen tussen verschillende groepen in de 2 landen en het willen doorbreken van het isolement van kwetsbare groepen', aldus de brief.

Met andere woorden: de Vrienden van Sabeel en Kairos Palestina vonden noch bij het moderamen, noch bij KiA gehoor voor hun bezwaren.

Inmiddels zijn de eerste giften voor Seeds of Hope ontvangen. We roepen onze lezers langs deze weg van harte en ook dringend op dit project financieel te steunen nu deze mogelijkheid zich aandient. Dat kan door een gift over te maken naar rekeningnummer

NL 89 ABNA 0457. 457. 457 van Kerk in Actie te Utrecht met nadrukkelijke vermelding van het projectnummer: Code Z 020498 Seeds of Hope.

Het is de bedoeling dat dezer dagen kerkenraden en/of kerkrentmeesters van de bij de PKN aangesloten gemeenten door het Platform worden aangeschreven met het verzoek een collecte of een deel van een collecte te bestemmen voor Seeds of Hope. En wanneer dat dit kalenderjaar niet meer kan dan graag het volgend jaar. Als u als lezer dat verzoek in eigen gemeente extra wilt aanbevelen, wordt dat zeer op prijs gesteld.

Bezoek Tass Saada

Het ligt in de bedoeling dat Tass Saada van 11 tot 22 juni a.s. een bezoek brengt aan Nederland en op diverse plaatsen spreekbeurten zal houden. We houden ons graag aanbevolen voor het organiseren van een bijeenkomst waar Tass kan spreken. Hij kan iets over zijn leven en over zijn werk bij Seeds of Hope vertellen. Tass is een boeiend spreker. Suggesties kunnen worden doorgegeven aan het e-mail adres dat bovenaan de brief staat of worden gemeld op telefoonnummer 06-5183.0897. Desgewenst geven we ook graag nadere informatie over de voorwaarden voor het beleggen van een bijeenkomst.

Studiedag

Het ligt in ons voornemen in het komend najaar opnieuw – we zijn dat al enkele jaren gewend – een studiedag te organiseren. Het doel van deze dagen is het vergroten van de kennis van het jodendom en de betekenis daarvan voor de christelijke leer en praktijk. Dat alles aan de hand van een actueel thema. In onze volgende Nieuwsbrief hopen we nader te berichten over datum, plaats en programma.

Permanente Educatie Predikanten

Het in het verleden bestaande studieverlof voor predikanten is sinds enige tijd vervangen door wat wordt genoemd 'permanente educatie'. Daarbij kent men de zogeheten verplichte en vrije ruimte. Studie over Israël/Jodendom behoort tot de vrije ruimte. De predikant is het dus niet verplicht zich met Israël bezig te houden Het is een vrije keus. Het Platform is gevraagd zich er voor in te zetten dat studie over Israël tot de verplichte ruimte gaat behoren. De mogelijkheden worden onderzocht.

Boekpresentatie prof. Hans Jansen

In februari werd in de Rode Hoed in Amsterdam het nieuwste boek gepresenteerd van theoloog en historicus Hans Jansen, getiteld: *Waarom mag Israël niet bestaan in het Midden Oosten?* Deze prangende vraag, die door alle recente gebeurtenissen in die regio en het groeiende antisemitisme in Europa, nog steeds uiterst actueel is, wordt door de auteur grondig uitgewerkt en onderbouwd met veel en ook nieuw bronmateriaal.

Zo gaat hij in op het uitgewerkte scenario door Hitler en de Groot Moefiti van Jeruzalem om ook alle Joden in Palestina te vermoorden. De mobiele gaskamers stonden al klaar aan de kust van de Middellandse Zee. De nederlaag bij El

Alamein zorgde voor een streep door dit duivelse plan. Ook vinden we een lange lijst van recente uitspraken door o.a. Hamas en de voormalige Iraanse premier Achmedinedjad (ook in het Arabisch) met het weerkerende refrein: Israël moet vernietigd worden.

De inhoud is ronduit verpletterend en vooral onontkoombaar doordat Jansen de partijen zelf uitvoerig aan het woord laat. Verplichte kost voor Christenen die belijden dat zij 'geroepen zijn gestalte te geven aan de onopgeefbare verbondenheid met Israël'. En voor allen die menen dat de Israël-haat slechts een kwestie is van een paar extremisten. Of puur het gevolg is van Israëls politieke beleid.

Reizen naar Israël voor predikanten

Er zijn in de afgelopen maanden vorderingen gemaakt met het opzetten van een reisplan voor predikanten en anderen uit de PKN die zich willen verdiepen in de situatie in Israël en de Palestijnse gebieden. Gezocht is naar een zo evenwichtig mogelijk programma, waarin uitwerking wordt gegeven aan de opdracht uit de kerkorde 'invulling te geven aan de onopgeefbare verbondenheid met het VOLK Israël' en daarnaast ook aandacht schenkt aan de positie van Palestijnse christenen die lijden onder de politieke situatie in het gebied ten westen van de Jordaan. Hopelijk komt er op zeer korte termijn duidelijkheid over het definitief uitvoeren van de reis en de kansen die dit met name voor predikanten biedt.

In memoriam dr. Jacobus (Coos) Schoneveld (1934-2015).

'Een tsaddik is heengegaan' stond er boven de rouwkaart. En zo is het. Coos Schoneveld was niet alleen een geleerd mens, maar bovenal een beminlijk, wijs mens. Dertien jaar lang is hij theologisch adviseur geweest van de Ned. Hervormde Kerk in Israël. Daar ontving en adviseerde hij ontelbare predikanten, gemeenteleden en andere belangstellenden bij hun kennismaking met Israël en de Joodse traditie. Zijn levenslange inzet voor de verbetering van de relatie tussen Jodendom en Christendom was de vrucht van zijn kennismaking met Martin Buber. Diens concept van Ich-Du, de relatie tussen mensen als afspiegeling van de relatie God-mens, is terug te zien in de werkwijze van Coos: de ander leren kennen door jezelf open te stellen, nieuwsgierig luisteren en zo in dialoog nader tot elkaar komen. Na 13 jaar werd hij gekozen als secretaris generaal bij het International Council of Christians and Jews (ICCJ). In die functie heeft hij vanuit het Martin Buberhuis in Heppenheim (Dld) 16 jaar lang vele grote conferenties geleid. Zijn laatste gezonde jaren besteedde hij in Jeruzalem aan een onderzoek naar wederzijdse beeldvorming in het godsdienstonderwijs op Joodse en Palestijnse scholen.

Rabbi Tzvi Marx haalde bij het afscheid een herinnering op die tekenend was voor het leerproces dat Israël biedt: Coos Schoneveld was uitgenodigd op het Shalom Hartman Instituut in Jeruzalem. Na afloop van de ontmoeting zei hij tegen zijn Joodse gastheren: "Nu snap ik dat jullie thuis gekomen zijn, omdat jullie mij nu als dominee kunnen uitnodigen om te horen wat Jezus voor mij betekent."

Met het zeggen van het Kaddish door zijn, deels in Israël wonende, kinderen hebben we hem aan de aarde toe- vertrouwd.

Nieuwe website in aanbouw!

De reconstructie van onze website is zo goed als voltooid. Dat werd langzamerhand natuurlijk wel tijd ook. Hopelijk zullen alle inspanningen van de afgelopen maanden er toe leiden dat er een website kan worden aangeboden die veel zal worden bezocht om kennis te nemen van het werk van de stichting Platform Appèl Kerk en Israël alsmede

vele berichten en commentaren over zaken die onze verstandhouding met het volk Israël raken:

www.appelkerkenisrael.nl

Giften

In de periode december 2014 tot 1 april 2015 mochten we volgende giften ontvangen:

Vg E 10; S. te B. E 25; W-R E 45; Rh E 10; A te A E 50; K te S E 25; K te NB E 25; A te A E 50; D te N E 100; L te B E 240; Gb E 100. **Totaal: E 680,00**

Alle gevers heel hartelijk dank. Mede dankzij uw giften zijn wij instaat ons werk geheel belangeloos te doen. Uw giften blijven uiteraard zeer welkom op het rekeningnummer **NL 98 INGB 000955.3726** tnv Appèl Kerk&Israël in Nieuw-Vennep met vermelding: Gift. De giften zijn aftrekbaar voor de IB!!

Op de website is het Jaarverslag en de Financiële verantwoording over het boekjaar 2014 gepubliceerd.

Kosten verzenden Nieuwsbrief

We zijn ook dankbaar voor de giften die we kregen van lezers die de brief per post ontvangen. De portiekosten lopen behoorlijk op en daarom durven we nogmaals te melden dat we het erg op prijs stellen als zij die de Nieuws-brief per post ontvangen in staat zouden zijn een kleine financiële bijdrage over te maken op ons rekeningnummer NL 98 INGB 0009 553 726 tnv Stichting Platform Appèl Kerk en Israel te Nieuw-Vennep met vermelding: porti.

TEN AANWIJZINGEN VOOR ACTIE IN DE GEMEENTE

1. In het Beleidsplan van elke kerkenraad hoort ook een paragraaf thuis over 'Kerk en Israël' (K&I)
(net als voor Diaconaat, Pastoraat, Kerkvoogdij etc.)
2. In samenspraak met de predikant en kerkenraad een plaatselijk werkgroep K&I oprichten
(lieft bestaand uit minimaal 2 personen)
3. Elk jaar op de eerste zondag in oktober de Israëlzondag vieren.
(materiaal verkrijgbaar bij het Landelijk Dienstencentrum in Utrecht. Bij Christenen voor Israël is altijd een preekschets verkrijgbaar. Ook het Centrum voor Israëlstudies heeft materiaal. Website CIS: www.centrumvoorisraelstudies.nl)
4. Zorgvuldige aandacht voor de zondagse eredienst. Wat zou het mooi zijn als elke zondag Israëlzondag blijkt te zijn! In elk geval in de voorbede.
(Een belangrijke rol voor de voorganger: welke Bijbelvertaling hanteer je - oog voor de exegese vanuit de Joodse context zoals verhouding en verbinding tussen Tenach en NT – in de liturgie: de plaats en de inhoud van de liederen en het gebed).
5. Pastores stimuleren deel te nemen aan een Leerhuis.
(zie voorbeeld in Zuid-Holland o.l.v. rabbijn Tzvi Marx al meer dan 15 jaar een leerhuis voor predikanten waar wordt gestudeerd vanuit Tenach en Talmoed. Voor informatie: ds. Nico van den Houten. nwhouten1960@kpnmail.nl)
6. Artikeltes/stukjes over Joodse onderwerpen in kerkbladen en de websites van de plaatselijke gemeente publiceren. Info en boeken over Joodse onderwerpen op de boekentafel in de kerk.
7. Vorming en Toerusting is de uitgelezen plek om Kerk en Israël in Bijbelkring, leerhuis en catechese voor de gemeenteleden toegankelijk te maken.
*(Materiaal is verkrijgbaar zoals Tenachon via www.stichtingpardes.nl – Lernen met LEV via www.stichtinglev.nl – het OJEC via www.ojec.org
Ook via Joodse kunst, cultuur en muziek kunnen mensen met elkaar verbonden worden. Voorbeeld: het schilderijenproject van Ruud Bartlema, predikant en beeldend kunstenaar, met als titel *Wijsheid en Kleur*. Met bijbehorend boekje en posters over de mystieke betekenissen in de letters van het Hebreeuwse alfabet. (Voor nadere informatie: Lenny van der Linden, lindenhart@hetnet.nl)*
8. Presentatie van het werk van Kerk en Israël op gemeenteavonden, classisvergaderingen en Classicaal Regionaal Overleg-vergaderingen maken een groter publiek bewust van de opdracht die de kerk zichzelf heeft gesteld.
(De voorzitter van de provinciale commissie K&I Zuid-Holland wordt voor deze bijeenkomsten met regelmaat gevraagd voor een lezing of gesprek. Dit heeft wel degelijk effect op de afgevaardigden van de plaatselijke gemeenten. (Voor nadere informatie: Lenny van der Linden, lindenhart@hetnet.nl)
9. Uitgeven van een Nieuwsbrief en folder met informatie omtrent Kerk & Israël
De provinciale commissie Kerk en Israël Zuid-Holland geeft sinds 15 jaar twee keer per jaar in maart en september een Nieuwsbrief uit. Deze wordt verzonden naar alle classicale en voor zover bekend de plaatselijke commissies in de provincie. Met daarbij de oproep om deze Nieuwsbrief te verspreiden in de eigen omgeving voor boekentafel/informatietafel in de kerken, de kerkenraad met de predikant(en).
10. Een Israëlreis onder leiding van een predikant met kennis van zaken en oog voor de Joodse context biedt een waardevolle bijdrage om het levende Jodendom anno nu te ervaren. De ervaring leert dat ze verleden, heden en toekomst mensen aan het denken zet en aan het leren houdt.